

Előfizetési árak:

Egész évre . . . . . 12 frt.
Félévre . . . . . 6 „
Negyedévre . . . . . 3 „
Egy óra . . . . . 1 „
Egyes szám 4 kr.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyom-
dája Nagybecskerek, Uri-
utca 276. sz., hová az
előfizetések és a lap szét-
küldésére vonatkozó felszó-
lamlások intézendők.

TORONTÁL.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Szerkesztőségi iroda:

Nagybecskerek,
Ferencz-József-tér,
Bauer-féle ház
hová a lap szellemi részét
illető minden közlemény
intézendő.

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogad-
tatnak el. Azonkívül az
összes hirdetési irodákban

Megjelenik mindennap,
vasár- és ünnepnapok
kivételeivel.

Reformok.

Nagy-Becskerek, október 14.

(X) Az a kis felleg, mely néhány osztrák delegátus okoskodása alakjában a magyar képviselőház derült egét el akarta borítani, szerencsésen elhúzódtott. Az osztrák delegátusok többsége nem fél a kolerától, ott maradnak a magyarok fő- és székvárosában és rettentetlenül tárgyalják a füsttelen lőpor ügyét. S ezen tárgyalások hamar be lesznek fejezve. A közös miniszterium meg fogja adni a kellő felvilágosításokat, a delegátusok udvariasan megszavazzák a sok milliót a katonák részére, aztán pedig hazavonulnak: az egyik része hazamegy a császárvár sba, a másik pedig visszatér a Sándor-utcai palotába, hol nem kell olyan udvariasan beszélni a miniszterekkel és meg lehet mondani mind azt, a mi az ember szívének nyomja.

Ameddig az ellenzék mélyen gondolkodik a felett, melyik oldalról fogja a miniszterelnököt megtámadni, hogy mielőbb megbukjék, addig a kabinetben gondosan készülnek néhány örvendetes reformra, melyek a legelkeseredettebb pesszimistákat is ki fogják elégiteni.

Három fontos kérdés foglalkoztatja jelenleg a miniszterium tagjait.

Itt van mindenek előtt az egyházpolitika terén az elkeresztelési kérdés, melyet a kötelező polgári

házasság behozatalával kívánja Csáky miniszter megoldani. Néhány nap mulva a miniszterelnök megteszi előterjesztéseit a koronának a magyar minisztertanács határozatáról. Bizton várható, hogy a korona amennyiben érettnék tartja a kérdést, mielőbb dönteni fog. S ezzel együtt be fog következni a polgári anyakönyv-vezetés és a teljes vallásszabadság korszaka. Egy szabadelvű kormány semmivel sem bizonyíthatja jobban igazi szabadelvűségét, mint ha ezt az ígéretét beváltja.

De az igazságügyminiszter is készül az országot egy régen érzett hiány pótlásával meglepni, melynek főleg az ügyvédi kar fog örülni. Az ügyvédek autonómiájának kibővítéséről van szó. Az eddigi szokástól eltérőleg vegyes tanács fog második és utolsó fokban, mint fegyelmi bíróság az ügyvédek felett itélni. Eddig az ügyvédi kamarák gyakorolták a fegyelmi jogot első fokban, de a királyi kuria képezte a második forumot. Ennek folytatáig igen hiányos volt az autonomia. Bármint is határozott a kamara, az ő határozatait felülbíráta egy távoleső, érdekeit alig ismerő tényező, mely egészen más szempontokat mérlegelt. S így történt akárhányszor, hogy ott a hol az élettapasztalat a legszigorubb intézkedést kívánta, a kuria magasabb humánus szempontoktól befolyásoltatta magát és az ügyvédi kamarák-

nak nem sikerült a legszembeötlőbb visszaéléseket kiirtani. Példa rá akárhány okmányhamisító, ki semminemű hivatalt nem kapott, de a kuria enyhe felfogása folytán az ügyvédi karba felvétellett, természetesen kompromittálva az ügyvédi kar tekintélyét.

Ezen tarthatatlan állapoton segített, fog a kuriánál egy hét tagból álló tanács bíraskodni, mely áll három kuriai bíróból, három ügyvédből és egy kuriai elnökből. Az a tanács bizonyára a leghelyesebb szempontból fogja megbírálani azokat, kiket az ügyvédi kar kebelébe felvesz.

Ha végül — last but not least — felemlítjük, hogy a közigazgatási reformjavaslat tárgyában kevés idő mulva előterjesztés fog tételni az országgyűlésnek, számot adtunk a legfontosabb reformokról, melyeket még ezen évben előreláthatólag keresztül fog vinni a kormány és a szabadelvűpárt.

Kiállítások dolgában nem szegény a közel jövő. A chicágói kiállítást követi a párisi, Szerbia pedig — a mint távirati rovatunkban jelezzük — Sándor király nagykorúságának alkalmára tervez kiállítást. Brüsszel kereskedelmi főtanácsa pedig úgy döntött, hogy az 1894-iki kiállítás Antwerpenben tartassék meg. A magyar millenium ezek között tekintélyes helyet foglaland el, mert egy ezer éves nemzet létezéséről tesz tanúságot, egyuttal arról is, hogy új ezer évre számít a nemzetek versenyzésén.

A „TORONTÁL” TÁRCZÁJA.

A kolera ellen.

— A „Torontál” eredeti tárczája. —

Gyerekkorom óta meg van bennem az a sajátság, hogy nem félek a járványoktól. Emlékszem, hogy mint gimnazista a legnagyobb difteritiz-járvány idején nagy-pénteken fürödtem meg a Pözece visében, a mi diák sportkörökben nagy feltűnést keltett. Máskor meg himlő-járvány idején egyedül egy magam mertem a legjárvány-lepett házakban megfordulni, hogy a görög gyakorlatokhoz összelopkodjam, a mi a magam emberségéből ki nem került és a legutóbbi kolera-járvány alkalmával tüntetőleg ettem a sárgadinnyét s ittam rá svehátit sört, anélkül, hogy rajtam fogott volna a bacillus theoria a mi nélkülözhetlenné teszi a rontott gyomrot, hogy csálhatatlan elméleteit onnét kicsírátzathassa.

Most, mikor a hamburgi bőrök és a pesti kolera hire eljutott hozzám, megdobbant bennem a Stanhope, a kit törvény szerint már annak idején lefőstem.

— Utasom Budapestre! — jelentettem ki hozzám tartozóimnak.

Anyám összecsapta kezeit s hivatkozva egyetlen mivoltomra protestált a vállalat ellen. Házi orvosom komolyan rázta a fejét s barátaim elkerülték, mintha a bacillusok már meg volnának — a fejemben.

Asszal a tapasztalással indultam utnak, hogy a barátságot semmi teszi próbára jobban, mint egy-egy egészséges járvány.

Az uton mulattattak a rémült arcok, a sok kolerabeszéd, lágyvelejű, kislökű emberek egymást ijesztgetve.

Nagyobbára Czegléden szálltak ki, hogy Szolnokon át elkerüljek a fővárost s úgy utazzanak tovább Bécs felé.

Amint lassankint magamra maradtam, egy új, modern ideál kezdett kibontakozni képzeletemben: az irgalmas nővér, a vöröskeresztes hölgy, a ki nem rettegve a járványtól éli napjait. Meg is alkottam egy olyan regény vázát, a melynek hőse ez lesz. Az előfizető közönség szerencséjére, mielőtt a részletekbe foghattam volna, elnyomott a buzgóság s aludtam volna Pestig, ha egy beszédes falusi asszonyosság, valahol fel nem száll. Annak is minden szavából a kolera-félelem érzett ki, a melynek rettenetése lázként nehezedik a világváros népére.

Mentsen isten, hogy a vessélyt kicsinyelni akarnók vagy pedig ezt a jogos félelmet kómikus tárgyalás alapjául tenni óhajtanók.

De amint az indóház karbolszaga megüt, amint a sarki hordárok, lóvasuti kocsisok mohó ujságfalását, egyes tényezők tulságos buzgalmát látjuk, lehetetlen, hogy eszünkbe ne jusson Boccaccio, a Dekameron halhatatlan költője a ki az 1343. évi nagy pestis alatt meggyőzött kedélyeket eleven és mulattató novelláival hatékonyabban felfris-

sította mint a Santa Mária-Novella templom folyton kongó harangjai megssentelt vize.

Hát bizony szükségesebb és hasznosabb volna most is egy jókedvű bohème, a ki azokra a félszeregekre mulattatóan rámutatna, mint valamennyi járványbizottság, meg hivatalos bulletin, amik mind csak arra való, hogy az ugys fejévesztett tömegnek még jobban a lábaiba hajtják azt a kis bátorságot, a mi még megmaradt benne.

Ezeknek köszönhetni, hogy a főváros népe rohanva rohan vidékre, vendéglők, színházak, kávéházak konganak az ürességtől.

Egy ilyen kivonuló kocsisort, a mely ládákkal és kofferokkal megrakva húzódtott a vasutak felé, magam is megbámultam. És amig gyanutlanul állok egy sárgult körüti fa alatt, a szemfüles Mihaszna András mind közelebb jön hozzám.

— Mit tetszik állni? — kérdi az egy-személyben koleraőr.

— Csakugy passzióból.

— Nem érsi magát rosszul az ur?

— Nem én, sőt ebédelni indulok.

— Ugy?

— És gyanusan követte lépteimet.

A köruton vöröskörösztes kocsisok rajtsuloznak, mentők futkároznak. Ők most a helyset urai.

A vendéglőben szublimát oldatot hoztak leves előtt.

— Kérem, én csak ebéd után szoktam

A pénzügyminiszteriumban a dohány-beváltási és gyártási számvevő osztályok által készített érdekes kimutatás szerint a dohány- és szivarfogyasztás hazánkban még mindig emelkedőben van s csak a múlt évben is közel hat százalékkal (5.9%) haladta túl az előző évi fogyasztást. Elkelt pedig a múlt évben a magyar korona országainak területén:

463.404,793	darab	Általános,
2.997,769	"	különlegességi szivar,
404.974,081	"	általános,
9.890,260	"	különlegességi szivarok,
15.208,188	kilogr.	Általános,
164,823	"	különlegességi pipadohány,
73,094	"	általános,
101	"	különlegességi burnót.

Összesen 18.550,301 kilogramm dohány-mennyiség (szivarok, dohány, burnót), a mi az előző évi 17.511,997 kilogr.-hoz képest 5.9% emelkedést mutat. Az emelkedés kisebb-nagyobb mértékben a dohánygyártmányok mindenik neménél jelentkezik, csakis az általános havanna szivaroknál s az általános burnótnál találkozunk csökkenéssel.

HIREK.

— A királyné Főthon. Erzsébet királyné — mint a „B. H.“-nak írják — Gödöllőről Főthra átrándulva, meglátogatta régi szomszédasszonyát, Károlyi Istvánné grófnét és Mikos grófné kíséretében hosszabban elidőzött az odaváló angolkerthben, az uralkodó család e kedvenc tartózkodási helyén azon időkben, midőn még a királyné is résztvett a nagyuri társaság vadászataiban. A királyné, bár az utóbbi évek csapásai látható nyomokat hagytak arczán, igen pompás színben van.

— Az első koronák. A körmezi pénzverő e hó második felében kezdi meg az új pénzek verését, úgy, hogy a hónap végére már lesznek aranykoronák. Az új aranypénz első példányait — mint értesülünk — az országgyűlési képviselők kapják, a kiknek novemberi napidijait már aranykoronákban fogják kifizetni.

— Temetés. Pálffy Imre temetése tegnap délután 4 órakor ment végbe óriási közönség részvéte mellett. A közönség között ott láttuk Rónay Jenő főispánt, Daniél alispánt, Zsirus Lajos törvényszéki elnököt, Steinbach Antal kir. tanácsos és tanfelügyelőt, az ügyvédi kar több tagját és városunk számos kitűnőségét.

mosni a szamat, — tiltakozom a megbombolt sorrend ellen.

— Ez kezeket mosni való, mielőtt enni tetszenék, — mondja a figyelmes Ganiméd s lefog, megmosva az ujjait a szám szelét, deszinficiálja az evőeszközöket, a tányért.

És én eszem karbol szagu levest, oldatos hust, agyonsült pecsenyét, iszom forrált vizet, de még tán a negotiniben is volt valami bacillus irtó.

A Szikszay előtti nagy ablakok előtt esalatt csinos jelenet játszik le. Egy targoncsás, a ki nagy pakkot cipelt az októberi nyárban izzadva pihen le a kövezen. Törölközött a szegény s azon igyekezett, hogy a szájában tartott szivar csutkát meg gyujtsa. Gyanakodva nézte egy, aztán tis, huss, száz ember vette körül. A Mihaszna is odalépett, majd jelt adva ott termettek a mentők s elkezdtek hurgálni a jámbort.

— A kórházba! a kórházba — hangzott mindenfelől.

— Hagyjanak békét, nincs nekem semmi bajom, védekezett a targoncsás.

— Azt mindenki mondhatja! — volt a válasz — s már egy mozgó dr. Bacillus is megjelent.

Tanuk voltak rá, hogy sóhajtozott, hogy issadt, hogy rosszul van. Már szent, hogy kolerás. Mara vele a kórházba.

De oda nem akaródzott a jó ember. Fel-

A gyászszertartást Schaeffer Antal pápai praelatus végezte fényes segédlet mellett.

— József főherceg a huszárokról. A székesfehérvári lapokban olvassuk ma azt a beszédet, melyet József főherceg ott a nevét viselő új lovaskaszárnya felavatása alkalmával mondott. Így szólt a főherceg:

„Véghetetlen nagy örömmel töltötte el szívemet, hogy a vármegye közönsége egyhangulag azt akarta, hogy ez új és nagyszerű épület az én nevemet viselje. Legyenek meggyőződve, hogy főispánjuk szava mély visszhangra talált szívemben, mert én e megye fia vagyok, itt töltöttem ifjúságomat, itt töltöttem öreg napjaimat és én rendkívüli szeretettel vonzódom e megyéhez.

Nagyon örültem és büszke vagyok rá, hogy Fehérmegye oly szép kaszárnyát épített, a hadsereg azt meg is érdemli, mert az megye a háboruba, küzd a harcz mezején és ha győz, ha nem, el nem csügged, szívós marad és hű királyához, hazájához. Büszkén mondhatom, hogy a világon nincs párja a magyar huszárnak.

A 10. huszárezredet, mely a megye fiából áll, jól ismerem, az ezred alattam küzdött a harcz mezején és meg vagyok róla győződve, hogy mindenkor méltók lesznek a dicső emlékekre, melyeket az ezred a multban kiküzdött. Még egyszer köszönöm önöknek, hogy nevemről neveztek el a dicső épületet. Isten legjobb áldását kérem e megyére és a kaszárnyára!

A főherceg beszéde éppen jó kommentár a magyar huszárok berlini fényes diadalához.

— Színházi hírek. Szintársulatunk baritonista-válságát az igazgató szerencsésen megoldotta. Szerződtette operette- és népszimfoni-bariton énekesnek Asztalos Sándort, ki a budai szinkörben, az aradi, pozsonyi és még több elsőrendű társulatnál sikerrel működött. Addig is, a mig Asztalos egyéb szerződési kötelemeinek eleget tesz, az igazgató kellő helyettesítéséről gondoskodott. Az országos színész-konzervatorium negyedéves növendékét, Rózsahegy i Kálmánt nyerte meg vendégszereplésre, ki holnap a „Madarász“ czimszerepében lép föl először. Rózsahegy i szép hangú és tehetséges fiatal színész; a nemzeti színház-

kászolóddott, felvette a motyóját és olyan fáradtan, izzadtan tovább állt amint volt, a felszaporodott néptömeg bámulatára. Az esti lapok pedig megírták a rém esetet, hogy egy kolerás beteg halva rogyott össze a Szikszay előtt. Másnap pedig az ellenségi sajtó anathémát kért a kormány ellen, a mely átkos gondatlanságával nem tudja megölni a bacillusokat.

Szegény kormány! Milyen jobb dolga is lett volna neki a rég mult rendi világban, mint a szabadság, egyenlőség és testvériség e korszakában.

Akkor szent volt a meggyőződés, hogy nemes embert nem fogja a járvány.

Ne tessék nevetni. Az előjogok korszakában es a szent meggyőződés sokat segített a járvány terjedéseinek megakasztásán.

A nemes ember nem volt köteles magát alávetni az akkori idők dr. Bacillusai torturáinak az ő kocsját nem állították meg a falu szélén örködő vasvillás járványbizottságok, a melyek pedig a szomszédos forgalomban is erősen alkalmazták a füstölést.

És a főváros fejvesztett kolerálásában jöltevőleg jutottak eszembe ezek az apám-tól hallott történetek.

Tán rajtam is azért nem bir erőt venni a kolerafélelem, mert nemes ember vagyok. És ebben a tudatban olyan mulatságos valami az a tulhajtott komédia, a mivel egymást rémitgetik az emberek, azok a rém-

nál szép jövőt jósolnak neki s már működött is jobb vidéki társulatoknál. — Deréki igazgató még más uton is igyekszik a szezon érdekessé tenni. A jövő héten ugyanis állandó szerződötetés czéljából lép föl színházunkban Szilassy Irén, coloratur énekesnő, ki több éven át volt tagja a kolozsvári nemzeti színháznak, utóbb pedig a berlini „Friedrich-Wilhelmstädti“ színháznál működött szép sikerrel. Megemlítjük végül, hogy ugyancsak a jövő héten kerülnek színre „Thermidor“, Sardounak a nagy francia forradalmat ecsetelő hatásos drámája. „Az eleven ördög“, Konti ismert operetteje, Kövessinével. A „Hoffmann meséi“, melynek egy felvonását láttuk már a megnyitó előadáson E. Kovács Ilonával, továbbá Mascagni híres operája, a „Parasztbecsület“. Az igazgató tehát — a kezdet nehézségeivel megküzdve — a szó teljes értelmében összeszedte magát s így, ha a közönség fokozottabb mérvben méltányolandja igyekezetét, a saison teljes anyagi és erkölcsi sikerrel fog végződni.

— Mátyás király szobra. A kolozsvári Mátyás-szobor bizottsága Sigmond Dezső elnöklete alatt gyűlést tartott, melyen Nagy Lajos pénztáros bejelentette, hogy a bizottságnak 60,440 frt áll rendelkezésére s így a szobor megvalósítását csak rövid idő kérdésének lehet mondani. A bizottság a város elé terjesztendő jelentésében megpendíti azt az eszmét, hogy az előkészítő munkálatokat már most megkezdjék.

— Halálozás. Bucher Lothár, Bismarck egyik leghíresebb politikai munkatársa, 75 éves korában meghalt.

— Ta-ra-ra boom de ay! Es is olyan epidemikus mint a kolera. Itt van már nálunk, nemsokára huzsa a csigány, két nap mulva fűtyüli és danolja minden suszterinas. Annyi bizonyos, hogy a ki az angol missektől Budapesten a városligeti szinkörben látta és hallotta, annak nem egyhamar megy ki a fülebből. Házi poétánk futtában lefordította a két szöveg versét is:

Ugy képzelem kis bébé vagyok,
Mint én, ilyet ritkán láhattok;
Nem vagyok kicsi, sem éppen nagy,
Mégis mondják: de nagy „esprit“ vagy.
Fiatal nem, de nem is vagyok vén,
Szeretni csak így-ugy tudok én;

séges mesék, a mikkel tele vannak a lapok. A villanyos vasut hányzékkel utasa, a kőről kiszül, hogy csak részeg volt, azok a rettenetes szigorú elővigyázati rendszabályok, a miknek az eredménye a tátki szentelt vízzel egyenértékű.

Ugy képzelem, hogy mindezek helyett sokkal sikeresebben lehetne ellenállni a járvány terjedésének az erős meggyőződés növelésével, vidám történetek és szindarabokkal, dalokkal és muzsikaszóval s egy modern Boccaccio épp úgy elkelve mint az emlékezetes halál napjaiban.

Sajnálom, az előjogok idejének lejártát szomoruan kellett tapasztalnom. Mikor visszafelé fordítottam a rudamat, tönkre deszinficiálták a táskám tartalmát, magam pedig úgy néztem ki, mintha valami husvéti öntözködésből jöttem volna. Szegeden a hol egy vigasztaló spriczerre kiszálltam, megfűstöltek, itthon pedig részvétellel kérdezősködtek, hogy nem fáj e a fejem, nem érzek-e émelygést stb.

Már kezdem hinni, hogy maga a kolera nem olyan veszedelem, mint annak a réme. De miért tennők ki annak magunkat, hagyjuk ezt a kislelkűeknek, a mint a peitiek is azoknak hagyják a kolerát, a kik az alsó Dunaparton egy garas ára rothadt körtét ebédelnek és piszkos vizet issnak utána.

Tamás.

Csak a dal
Daloljon há
Ta-ra-ra et

Néha-néha
De azért a
Az urfiak n
Leánykák v
Ha aztán e
Megmondor
Aztán kér
A legujab
Ta-ra-ra b

— Tarara
gresszuson.
örnyagot, a
alkalmával a
szély fenyege
kerül. A dov
házi kongres
mal a maneb
a teozofiaról.
alig végezte
ságot, az örd
tésére teljes
kifért, rákezo
dalt, melynek
dié!“ A jelen
hoz, el akar
„tarara bum-
mint kidobta
aki még repü
bum dié!“

— Vadás
„Salon és Sp
Hubertus csa
lepetést köve
kaland hőse
hive. Forgác
g-l, hajnalha
Az eső zuhog
állt s várta,
A hely lejtős
hegyoldal eg
szemben a h
magas éleben
várakozás m
megzörren a
gyoróágak m
jó egy sarrv
14-es agancs
elsütni egy
abban a pill
vagy csak a
ban? — ma
szeme elé to
le s a szarv
gróf Forgác
hátra. Puska
szemöldökén
meglehetőse
berei a lövés
hozzásiettek,
arczát, de m
vajjon mire
a fegyvere v
sült, s így a
Csak lassan
s vele a va
felett.

— Mindenféle
zia tudós, így
ideig azon kér
föld nemes ércz
alpján kimuta
kint 800 kg. a
plombirozására
2 és fél millió
berek elhaláloz
vieszajut ismét
így tart, akkor
frank értékű a
igen közel áll
lenleg forgalom

Oh,
Gor
Ki
Utá
S a
S a
Ned
Ker
Ess
Ifju
S ü
S k
S k
A t
Kör

Csak a dal az, miért szívem ver.
Daloljon hát velem a ki mer!
Ta-ra-ra etc.

Néha-néha ott vagyunk a sétatéren is,
De azért a fess urakkal nem vagyok hamis;
Az urfiak mai napság mind olyanok, óh,
Leánykák után futni náluk, legszebb passzió,
Ha aztán egy ily urfi közelembé jő,
Megmondom, hogy ő kelme csak uri lókött.
Aztán kérdem, tudja-e már hé?
A legújabb melódiát...
Ta-ra-ra bumm gyi!

— **Tarara-bum-dié az egyházi kongresszuson.** Ugy látszik, hogy E. Edwards örnagyot, aki a doveri képviselőválasztás alkalmával a multkor megbukott, az a veszély fenyegeti, hogy a bolondok házába kerül. A doveri városházán a minap egyházi kongresszust tartottak, mely alkalommal a manchesteri püspök előadást tartott a teozofiaról. Azaz, hogy csak akart, mert alig végezte el a püspök a bevezető imádságot, az örnagy ur a jelenlevők meglepetésére teljes erővel, ahogy csak a torkán kifért, rákezdte azt az ismeretes szellemes dalt, melynek bölcsője Anglia: „Tarara bum-dié!” A jelenlevők odarohantak az örnaghoz, el akarták hallgattatni, de ő csak: „tarara bum-dié!” Vegre nem tehetek mást, mint kidobták a gyülekezetből az örnagyot, aki még repülés közben is ordította: tarara-bum dié!

— **Vadászkaland.** Dolháról írják a „Salon és Sport”-nak a következőket: Sz. Hubertus csak mindig készít valami meglepetést követőinek. Így szokatlan vadászkaland hőse lett a napokban egyik buzgó hive. Forgách István gr. szept. 23-án reggel, hajnalhasadtakor indult cserkéssetre. Az eső zuhogott, egy óriási bükk ágai alá állt s várta, míg elvonul a reggeli vendég. A hely lejtős volt, Forgách háta mögött a hegyoldal egy patakhoz hajlott, mely vele szemben a hegy folytatása egy 8—10 méter magas éiben végződött. Alig pár pillanatnyi várakozás mulva, az élen moszgas támad, megzörren a lehullott száraz levél, a mogyoróágak megrosszenek, s óvatosan, lassan jő egy szarvastehén borjával. Utána egy jó 14-es agancsár. Cséba venni s a fegyvert elsűtni egy perc műve volt, de ugyanabban a pillanatban — támadó szándékából vagy csak a halálos ugrás öntudatlanságában? — már a hatalmas agancs a vadász szemé elé tolt s fellökte. Még egy ugrás le s a szarvas holtan rogyott össze, de gróf Forgách István is eszméletlenül esett hátra. Puskája agya összetört kezében s szemöldökén és állán a szarvas agancsa meglehetősen mély sebet ejtett. Mire emberei a lövést hallva, a közeli csösz-bázból hozzásiettek, már állt, s törülgette véres arcát, de még nem tudott rá emlékezni, vajjon mire lőtt? valamint arra sem, hogy a fegyvere valószínűleg bukás közben esett, s így az emberek két lövést hallottak. Csak lassan szállta meg ismét az emlékezet, s vele a vadász öröm az elejtett 14-es felett.

— **Mindenféle.** Hová lesz az arany? Egy francia tudós, így beszél a Gil Blas, már hosszabb ideig azon kérdés megoldásával foglalkozik, hogy a föld nemes érczei hová lesznek. Statisztikai számítás alapján kimutatta, hogy az amerikai orvosok évenként 800 kg. aranyat használnak fel lyukas fogak plombirozására. Az elhasznált arany mennyiség értéke 2 és fél millió frank. Tehát 800 kg. arany az emberek elhalálzásával, a lyukas fogakkal együtt, visszajut ismét a földre. Ha ez még háromszázadig így tart, akkor Észak-Amerika temetőiben 750 millió frank értékű arany lesz felhalmozva, mely pedig igen közel áll az amerikai Egyesült-Államokban jelenleg forgalomban levő arany pénz mennyiséghez.

Oh, érzem én, hogy egykor
Gondolom majd dalnokodra.
Ki pihen örök éjben,
Utána sirs majd ébren
S álmodban felszokogva.

S az élet minden fénye
Nem pótolhatja árnyát,
Keresve régi sirját,
Esengően visszasirod
Ifju szivednek párját.

S üres lesz a világod,
S kihalt lesz körülöttd;
S könyv életet nem adhat
A bus eltaszítottnak,
Körödből üldözöttnek.

Jakab Ödön.

S z i n h á z .

Oroszország mindig aktuális és így Deréki Antal igen jól választott, a mikor egy u. n. hatásos darabot tervezvén, orosz témát dolgozott fel. Az aktualitást előmozdította az Agreneff féle daltársulat magyarországi körútja s így született meg „A szép Nádia” című darab, a mely tegnap került színre nálunk is. Először a budai szinkörben játszották, a hol az orosz atrocitások hatásos felhasználása, az Agreneff féle társulat orosz dalainak ügyes alkalmazása s általában az egész nagy színműirői raffinement-ra valló darab, szintén a kellő kiváló hatásokat biztosították. Tegnap először is Bera Paula (Nádia) vitte el a siker pálmáját, kit hatásos jeleneteért a 4. felvonás után riadó tapsal üdvözöltek s háromszor szólították a lámpák elé. Kitünt Deréki is (Nikifor) jól megjátszott haldoklásával, kit mint szerzőt is méltányolt a közönség. Említést érdemelnek még Kóvessy Albert (A starost) és Szarvassyi (Wolhoff.) A karok szépen énekeltek s a II. felvonásbeli táncz is sikerült Sz. Nagy Imre (Fedor) ma este is kitünt kellemes tenorjával a szerepekben. (—)

Irodalom és művészet.

* A „Hét” című folyóirat legújabb számának tartalma a következő: r a. A zágrábi leánygimnázium. Heltai Jenő: Luca mama (Novella.) Tennyson (Ford. Zigány Árpád): A patak (Költmény.) Lévai Dezső: A kolerabacillus (Tudományos humoreszk.) v. s. Nőklubok. Carmen Sylva (Ford. Felleki S.): A szív (Költmény.) Mezőfi Vilmos: Az igazi szocializmus. Rosenberg Aurél: Lassale menyasszonya. Anakreon (Ford. Ifj. Reményi E.): Még nincs itt az igazi. (Költmény.) Ibsen Henrik: A népgyűlölő (Színmű) Irodalom. Tóth Béla: Társzalevelek. — Reiner Bertalan: Magyar kulturképek. — Erdélyi Zoltán: Május. — Az Athenaeum kézi lexikona. — Tinseau: A tilalom. — Beküldött könyvek. Közgazdaság. Irta: Kálnoki Henrik. — Vegyesek. Szemle. A leánygimnázium és még valami. Szerkesztői üzenetek.

* A „Vasárnapi Ujság” október 9-iki száma 31 képpel a következő tartalommal jelent meg: „Budapest és közigazgatási tisztikara”. (Három képpel és 22 arczképpel: 1. Budapest fő- és székváros közgyűlési terme az új városházán. 2. Az új városház lépcsőháza. 3. A régi városház. 4. A fő- és székváros közigazgatási tisztikarának tagjai.) — „A király futása.” Elbeszélés, írta Baksa Sándor. (Cserna Károly rajzaival.) — „A Hortobágyon.” Költmény Szabolcska Mihálytól. — „A fertőzött országban.” Életraj. Egy angol utazó naplójából. — „A bakteriologiáról.” (Képpel: A magyar kir. állami bakteriologiai intézetből: Kolera bacillusok vizsgálata. Jantyik Mátyás rajza.) — „A bécs berlini katonai távlovaglás.” — „A köztársaság jubileuma Párisban.” (Képekkel a jubileumi körmenetről: 1. „Chant du départ” kocsija. 2. A „Marseillaise” kocsija.) — „A Kisfaludy szobor leleplezése.” (Képpel.) — Irodalom és művészet; Közintézetek és egyletek; Mi újság; Sakkjáték; Képtalány stb. rendes rovatok. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre 2 frt, a „Politikai Ujdonságok”-kal együtt 3 frt. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában (Budapest, egyetem-utca 4. szám.)

* Az új pénzrendszer. Az ismert Wodianer-féle törvénygyűjteményben, mely úgy magyarozatai jelességénél, mint olcsóságánál fogva a legelterjedtebb ilyenmő kollekció, az imént egy 8 ives füzet jelent meg, mely a valuta-rendezésre vonatkozó összes törvényeket és rendeleteket foglalja

magában. A törvényeket egy négy fejezetre terjedő és kiváló ügyességgel megírt értekezés előzi meg, mely a szakavatottságot az előadás világosságával egyesítve, kimerítően tájékoztat a kérdés minden részlete felől. Bőven vannak ismertette a valuta-rendezés jelentősége és nehézségei, az agio hatásai, az arany valuta előnyei, a relatio kérdése stb. stb. E fejtegetéseket kitűnően kiegészítik a törvény szövegébe igatott bő magyarozatok és idézetek, melyek a kis művet szakemberre nézve is becses kézikönyvvé tessik. Érdekes, hogy tudtunkkal ez az első könyv, melynek ára már az új valuta szerint van kiteve. Mint ugyanis a czimlapon olvashatni, ára 80 fillér; egyelőre persze 40 krért is megkapható.

Karbolos vendégszeretet.

A kolera nagy ellensége annak a híres, ósmagyar erénynek, a mit úgy hívnak, hogy vendégszeretet. (A mi különben, azt mondják, manap kolera nélkül is kivessző félben van.)

Nem csókkal, öleléssel fogadjuk most a vendégeket, — nem bizony, kivált ha fő- és székvárosiak, vagy Szegedéből valók, — hanem 5%-os karbololdattal.

Ennek a karbolos, dezinficiáló vendégszeretnek színhelye a vasut. A modern élet sürgős-forgásának ez a legérdekesebb színhelye, a hol annak forgalma legpezsgőbben lüktet és viszi hozzá — a bacillusokat.

Az óvintézkedések, nagyon helyesen, főképp a vasuti állomást tartják éber szemmel. Mert ha valahogy: úgy vagy egy megszuftolt harmadosztályu waggon ködmőneinek a ránczában; vagy valami első osztályu pamlogon ringatózó delnő csipkái között lopja be magát a ravasz, veszedelmes szándéku bacillus.

A kolera-vonat berobog. (Mert így nevezték el a Budapest felől érkező vonatokat.) A hordárok rohannak elébe. Hja, a szegény embernek élni kell, ő nem engedheti meg magának azt a lukszust, hogy féljen a bacillusoktól.

Arad „a menekülő Budapest” a kijáró felé. Mert mióta áll a szóna, soha se szállított még annyi utast, legfőleg nagyobb ünnepek alkalmával. De most épen ellenkező az irány: nem a székes és kolerás fővárosba törekszenek, de onnan el, a szélrőzsa minden irányába.

A férfiak, hölgyek kalapjain ott virit a Budapestén történt orvosi vizsgálat dokumentuma, a bacillus uralkodás idejében történt zónásás legjellemzőbb jele, a sárga czédula:

E g é s z s é g e s .

(A mi azt is jelentheti bizony, hogy egészséges a bacillus, a mit esetleg magával hoz.)

De nem is bizik ennek a czédulának a jelentőségében Reitter Oszkár kapitány! A székvárosi utasokat az e czélra berendezett külön bódéba vezetik, hol beírják a nevét, szállását; ha szállodába száll, a kerületi, ha magánháza, az illető család orvosát küldik rá, hogy megfigyelés alatt tartsa.

Az utasokat meglepi a védekező Nagybecskerek ez az eljárása. Sajnos, hogy az embereknek oly kevés az érzékek legfőbb érdekük, legtöbb kincsük az egészségük, életük megőrzése iránt. Sokan méltatlankodtak, hogy „mire való ez a huzavona?”

Tegnap egy baka gyereket kellett kóterrel, regulával és ég tudja még mivel fenyegetni, a mig kinyitotta a borjút. Először megszökött, úgy kellett utána szaladni. Szerencsére ott állott tartalékos hadnagyi ruhájában Horváth Zoltán közleg. gyakornok, a kinek az uniformisától a gyerek végre megjuhászodott.

— „No, hogy kapnátok meg a kolerát” — szolt távozás közben. Pedig lehet, hogy az életét mentették meg azzal a kis karbolla.

A hölgyek mosolyogva, nevetgélve diktálják be a szükséges adatokat.

Egy élettől duzzadó menyecske meg is jegyzi:

— En rajtam fogna a bacillus?

A férje odasugja a jó barátjának, a ki elébük ment a vonatra, a fogadtatásukra:

— Elég, ha csak engem vizsgálnak meg... Le-csókolok én róla minden bacillust...

Az ellenőrző szobában bárcát kapnak az utasok, csak úgy eresztik be őket a városba az állomásról, mely körül csupa karbol-szag a levegő. Jó szag az ilyenkor. A legkedvesebb parfüm.

Az emberek félnek tőle, pedig tessék elhinni, hogy ez idő szerint többet ér minden Opononaxnál és Fleure d'Orange-nál!

Táviratok.

A delegációk.

Budapest, okt. 14. (A „Torontál” eredeti távirata.) Kállay Béni közös pénzügyminiszter az osztrák delegáció pénzügyi albizottságának ülésén czáfolta azok érveit, kik az okkupált tartományokban követett politikáját kifogásolták. Alaplatannak nyilvánítá Eim ifju cseh delegátus-

nak azt az állítását, hogy a mohamedánok előnyben részesülnek. Az agrár kérdést rendkívül bonyolultnak véli, de megoldása lassan-lassan be fog következni. Hangsúlyozza végül, hogy a mg az állam neve Bosznia, addig helyes a bosnyák anyanyelv elnevezés, nem pedig az, hogy szerb horvát.

Budapest, október 13. (A „Torontál” eredeti távirata.) Az osztrák delegáció albizottságában Kállay Béni közös pénzügyminiszter ma délután másfél óráig tartó, nagy érdekes beszédben ismertette Bosznia és Herzegovina helyzetét, felsorolva a gazdasági befektetéseket, közlekedési, közoktatási intézményeket. Oly megnyugtató képet adott az okkupált tartományokról, hogy az egyes szónokok mind elismerésüknek adtak kifejezést; elfogadják általánosságban és részleteiben a költségvetést.

Budapest, október 13. (A „Torontál” eredeti távirata.) A magyar delegáció külügyi albizottsága ma tárgyalja a külügyminiszterium költségvetését. Ez alkalommal felszólal egy horvát tag is, hogy tiltakozzék azon nézetek ellen, melyeket az osztrák delegáció bizottságában Eim ifjúcseh képviselő fejtett ki „a monarchia összes szláv népeinek nevében”, azon óhaját tolmácsolván, hogy monarchiánk Oroszországgal lépjen szövetségre.

A külügyi bizottságból.

Budapest, október 14. (A „Torontál” eredeti távirata.) A külügyi bizottság tegnapi ülésén Falk Miksa szóba hozta Oroszország jegyzékét a portához Bulgária ügyében, melyet a berlini szerződéssel összeegyeztethetőnek nem tart. Apponyi Albert gróf helyesli Falk nézeteit. Kérdi továbbá, vajjon a Szerbiában beállt kormányválság nem-e közelebből érinti ezen ország velünk való viszonyait. Kálnoky külügyminiszter azt feleli, hogy addig nem nyilatkozhatik az első kérdésben, a meddig a porta hallgat. Beszédjében azonban érezteti, hogy Oroszország beavatkozását jogtalanának tartja. A Szerbiában történt változások igen fontosak ugyan, de egyelőre semmi okot sem adnak aggodalomra. Kálnoky újból hangsúlyozta a hármasszövetség szilárdságát.

Vilmos császár Bécsben.

Budapest, okt. 14. (A „Torontál” eredeti távirata.) A német császár — a mint Bécből sürgönyzik — a tegnapi vadászaton több szép példány szarvast lőtt; az agancsokat magával vitte. Elutazása programszerűen történt; a két uralkodó a pályaházban egymást több ízben megölelte.

Tisztelgés Lukács Bélánál.

Budapest, október 13. (A „Torontál” eredeti távirata.) Az országos iparegyesület Zichy Jenő gróf vezetése alatt ma üdvözölte Lukács Béla kereskedelmi minisztert, mint Barossa méltó utódját. Lukács Béla miniszter lelkes szavakkal válaszolt az üdvözlésre.

A kolera.

Budapest, október 13. (A „Torontál” eredeti távirata.) A fő- és székvárosban vasárnap, a terézvárosi bucsu szokásos napján a járványbizottság minden nyilvános helyen, kávéházban, korcsmában betiltotta a zenét, az esetleges csődülések megakadályozása végett. A kórházakba való látogatások tilosak. Déltől este hatig 8 betegedés, 8 halálozás kolerában. Éjfél óta 25 beteg, 12 halálozás, a járvány terjedésében jelentékeny csökkenés állott be.

Budapest, október 14. (A „Torontál” eredeti távirata.) Tegnap déltől ma délig összesen 25 megbetegedés és 12 halálozás fordult elő.

Budapest, október 13. (A „Torontál” eredeti távirata.) Egyedi Ferencz Szegedről érkezett uszályhajóján. Ábrahám Pál nevű munkás kolerában megbetegedett. Bevitték a barakkba, hajóját elkülönítették.

A bodajki választás.

Budapest, október 14. (A „Torontál” eredeti távirata.) A bodajki körület szabadelvű párti választói — a mint nekünk sürgönyzik — megyeri Krausz Lajost kérték fel a jelöltség elfogadására. Krausz gondolkodási időt kért.

Egy számtiszt mint csaló.

Budapest, október 14. (A „Torontál” eredeti távirata.) A földmivelési miniszteriumban Braun Aladár számtiszt több pénztári tételt a felek részére hamisított nyugták alapján felvett. A fenyítő jelentés megtéetett.

A szerb király nagykorúsítása.

Budapest, október 13. (A „Torontál” eredeti távirata.) Belgrádból jelentik, hogy Sándor király nagykorúsításának megünneplésére országos kiállítás tervet terveznek.

A Pasics elleni merénylet.

Budapest, október 14. (A „Torontál” eredeti távirata.) Belgrádból jelentik, hogy Pasics az „Odjek”-ben nyilatkozik, a mi szerint ama bizonyos pandur kétséget kizárólag kétszer s közvetlen közelből lőtt reá.

Törökország válasza.

Budapest, október 14. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Konstantinápolyból jelentik a porta elhárította, hogy válaszol az orosz jegyzékre, kijelentve hogy Stambulow csak udvariasságból tett látogatást.

A tőzsdéről.

Budapest, október 14. (A „Torontál” eredeti távirata.) Gabona $2\frac{1}{2}$ — 5 krajczárral magasabb, összesen elkölt 30,000 métermáza.

Délutáni tőzsde.

Budapest, október 13. (A „Torontál” eredeti távirata.)

Gabna:

Buza őszre 7.61—63.

Buza tavaszra 7.88—90.

Tengeri okt.—nov. 4.79—81.

Tengeri máj.—jun. 5.11—13.

Zab őszre 5.43—45.

Zab tavaszra 5.70—72.

Közgazdaság.

Angol telivér mén beszerzése. A földmivelésügyi miniszter eredeti angol telivér mén beszerzési költségének első részletét 45,000 frt hitelt kér a budgetben. Telivér lótenyésztésünk oly fokra emelkedett, miszerint nemcsak a nemzetközi versenyeknél tekintélyt és elismerést szerzett, hanem — ami szintén első fontosságú eredmény — hazánk lóállományának ugy a közgazdasági, mint honvédelmi tekintetben roppant horderevvel bíró megjavulását idéste elő. Örömmel konstatalható az is, hogy magántulajdonosok szintén jelentékeny áldozatokkal járulnak hozzá ez ügy felvirágzásához s értékes méneseket tartanak fenn. De ezeknek a magán-méneseknek sem száma nem olyan nagy, sem — ami a főbaj — állandóságuk, létalapjuk nem olyan szilárd, hogy az állam egyenes közreműködése a telivértenyésztésnél mellőzhető volna. Számos példa bizonyította eddig is, hogy évtizedeken keresztül nagy gondnal, szakértelemmel és rendszerrel főtartott ménesek egy véletlen közbejött esemény után rögtön föl-oszlattak, szétszórtak. Az államnak tehát, melynek kell ismernie és mérlegelnie a következményeket, elmulaszthatlan kötelessége biztosítani, hogy legalább egy hely legyen az országban, hol az összes hazai telivér- és félvér-tenyésztés megtalálhassa a javító és felfrissítő anyagot. Ez a hely Kisbér, hol nemcsak a hazai legkitünőbb, hanem egyáltalán eredeti elsőrendű angol telivér mének használtatnak fel az ügy érdekében. Már régebben a törvényhozó testület tudatával ugy határozott a minisztertanács, hogy legalább négy évi időközben egy elsőrendű apamén szeressék be. Az utolsó ily felfrissítés 1891 ben történt; de azóta az ugy itt, mint Angliában egyik legelsőrendűnek ismert Doncaster kimult s Craig Millar hanyatlak; körülöttünk pedig ugy Ausztria, mint főként Németország roppant áldozatokkal fejleszti lótenyésztését. S miután ma már gondolni sem lehet arra, hogy elsőrendű eredeti telivér apalovat 150—160 ezer forinton alul venni lehessen, előre kell gondoskodni, hogy esetleg több évre felosztva szeressék ki az ár, vagy ne négy évi időközzel egy drága idősebb ló, hanem kisebb időközökben több fiatal, — apalóként még ki nem próbált — de lezármazásánál és versenyekben felmutatott tehetségénél fogva bizalomra méltó mén hozassék. Ezért egy ilyen — esetleg a kilenczes bizottság kezelve alatt álló országos lótenyésztési alap időleges igénybevétele útján fedezendő — nagyobb vételár egyik (első) részletét 45,000 frtot vett fel a miniszter a költségelírászatba. Ily összeg régebben is rondesen fel volt véve a telivér anyagnak, főként kanczák beszerzése útján való felfrissítése érdekében.

Elvadult pávák. Herczeg Eszterházy sopronmegyei szanyi uradalmában, az uradalomhoz tartozó erdősegekben, kísérletet tettek pávák megtelepítésével és a kísérlet fényesen sikerült amennyiben a kezdetben szabadon bocsátott 1 kakas és 3 tyúk mostanáig 32 darabra szaporodott föl; s köztük nem egy gyönyörűen kifejlett szép példány található. A vadon élő pávák a legkeményebb telet is jól kiállották, sőt azt a megfigyelést tették, hogy bármilyen nagy hideg volt is, a pávák éjjeli nyugalomra mindig a fák legfelsőbb ágaira vonultak s bár teljesen nem vadultak el, mindazáltal a tyúkok azon időben, mikor csirkéik vannak, megközelíthetlenség és a legsűrűbb fiatalosokban tartózkodnak. Azt írják, hogy a szabadban felnőtt pávák husa igen izletes és puha pecsenyét ad, holott tudvalevőleg a házi pávák husa nagyon kemény és száraz. Gyöngytyukkal is tettek már hasonló kísérletet, de ezek télen mind elpusztultak; de itt is azt az érdekes tapasztalatot jegyezték fel, hogy a gyöngytyukok szabadban sokkal jobban szaporodnak, mint a fogságban.

A főnö
gönyt, de
Roubaud
hallatott

— Tea
vagyunk
Folytató

— En
hatósága

Végre c
elolvassa

figyelt rá

lepte el.

részéről

zeit a sür

ast; valós

dósítást t

a postát

kott jelen

tekről. Ez

ajkairól s

szokott. E

szélni, ki

néhány sz

egymástól

a kikötő

Havreből,

E körben

sürgönyt k

— Or

mint látta,

delmesked

De Roub

meivel me

ment el, m

sürgönyt i

pillanatban

csarnokban

cset mutat

nem jött,

arra szokt

állomáson

tudna arról

fejét felem

látta, elfo

csarnokába

nem volt.

kedett és

ma nem v

gyorsította

foglalt arc

történendő

Egy hiv

álva mara

— Jó re

ön a feles

Pecqueu

vány ficak

től és füst

szemei ala

előre álló

korhely fr

— Hogy

dalkosva

önök este

dolog így

badidőhöz

— Bis

mások, a

esti muri

— Rouen

fiatal korá

mint gépés

gyon unalm

jött mint f

sőbb morá

el Victoire

ből száрма

fütt marad

a művelts

után futko

tással több

megkapta

volna Grad

ha bűneit

REGÉNY-CSARNOK.

Az emberi fenevad.

(La bête humaine.)

Regény.

— Irta: Zola Emil. —

MÁSODIK FEJEZET.

(18-ik folytatás.)

A főnök végre-valahára felbontotta a sürgönyt, de nem olvasta, hanem mosolygott Roubaud felé, a ki csuklásszerű hangot hallatott a felindulástól.

— Tehát abban a szerencsés helyzetben vagyunk, hogy nem válunk meg öntől? Folytatja a főnök.

— Én is igen örvendek, hogy az ön fenhatósága alatt maradhatok.

Végre elhatározta magát Dabadie ur, hogy elolvassa a sürgönyt. Roubaud szörnyen figyelt rá, mi közben homlokát verejték lepte el. De a várt csodálkozás a főnök részéről nem mutatkozott. Leeresztette kezét a sürgönyre, majd íróasztalára tette azt; valószínű, hogy pusztán szolgálati tudósítást tartalmazott az. Mialatt a főnök a postát átfutotta, Roubaud megtette a szokott jelentést az éjjel és a reggel történetéről. Ezen a reggelen azonban nem folyt ajkairól a jelentés olyan simán, mint máskor szokott. Először a tolvajokról kellett beszélni, kiket a raktárban elfogtak. Még néhány szót váltottak és bucsut vettek egymástól egy kézmozdulattal, mint szoktak a kikötő öbölben azok, kiknek egyike Havreból, a másika messze vidékről jött. E közben egy tisztviselő kívülről egy másik sürgönyt kézbesített a főnöknek.

— Ön elmehet, mondá Dabadie ur, a mint látta, hogy Roubaud az ajtónál késedelmeskedik.

De Roubaud azért maradt és kerek szemével merőn nézett előre. Csakis akkor ment el, midőn látta, hogy a főnök a másik sürgönyt is az íróasztalra dobja. A másik pillanatban már ott állott megsavarodva a csarnokban. Az óramutató 8 óra 35 percet mutatott és 9 óra 50 percesig vonat nem jött, sem nem megy. Est a szünetet arra szokta felhasználni, hogy körüljár az állomáson, úgy bolyongott ott, mintha nem tudna arról se, hogy él. A mint egyszer fejét felemelte és a 293-as számú waggont látta, elfordult és elment a mozdonyok csarnokába, noha ott semmi keresni valója nem volt. A nap most már magasra emelkedett és sugarai melegíték a levegőt. De ma nem volt semmi öröme a szép reggelbe, gyorsította lépteit és az üzleti ügyekkel elfoglalt arcot mutatva, türelmetlenül várta a történendőket.

Egy hívó hang kényszeríté őt arra, hogy állva maradjon.

— Jó reggelt Roubaud ur! — Nem látta ön a feleségemet?

Pecqueux volt ez, a fűtő, egy magas, sovány ficskó 33 évvel, erős csontokkal, tüstől és füsttől megteketedett arccsal. Szürke szemei alacsony homloka alatt, széles száju, előre álló álla csalhatatlanul mutatták a korhely fráter arcját.

— Hogyan, ön az? mondá Roubaud csodálkossa. — Vagy igen, emlékszem már, önök este mennek, nemde? Ugye e kellemes dolog így hozzá jutni huszonnégy órai szabadidőhöz?

— Bis az igen kellemes dolog, mondá a másik, a kin még meglátszottak a tegnapi esti mური nyomai.

Rouen mellett egy faluban születve, már fiatal korában belépett a társulat szolgálatába, mint gépezinas. A mint 30 éves lett, nagyon unalmassá lett neki a gépezés és kedve jött mint fűtőnek járni a vonatokkal és kéőbb mozdonyvezetőnek lenni. Akkor vette el Victoire anyót, a ki ugyanabból a faluból származott. Az évek elmúltak és ő csak fűtő maradt, mert hiányzott a jó vezetés és a műveltség, maradt egyszerűen szoknya után futkosó részes fráter, semmi kilátással többé a kariérra. Már vagy huszszor megkapta elbocsátását és ha nem állott volna Grandmorin elnök védnöksége alatt, ha bűneit meg nem szokták volna, már rég

kidobják vala a vasuti szolgálatból. Csak attól lehetett félni, hogy részeg állapotban valami rosszat tesz, mert ilyenkor képes volt minden rosszra.

— Valóban látta ön a feleségemet? kérdé ismét a lumpok szokott macakosságával mialatt tátott szájjal nézett.

— Igen, bizonyára láttam, felette az alinspektor... Mi az önök szobájában érkeztünk... Önnek kitűnő felesége van Pecqueux. Nagy igaztalanság öntől, hogy oly hűtlen hozzá.

— De már hogyan lehet ilyent mondani? szólott Pecqueux nevetve... Mert hiszen ő maga az, a ki akarja, hogy én jól mulassak másutt.

Pecqueux az igazságot mondta. Victoire, a ki két évvel volt idősebb nála, mikor a vasutársulat rosszul bánt vele, mindig 100 sous-t dugott zsebébe, a melylyel mulatni mehessen. Férje hűtlensége csöpp fájdalmat sem okozott neki; mert hiszen az ő hivatása azt írta elő, hogy az asszonyok után futkossék. Most szabályszerű életet élt két asszonnyal egy végállomáson.

Párisban volt neki egy asszonya és Havrebán a másik, arra a kis időre a mit eszen az állomáson töltött. A mi Victoire anyó személyét illette, asszal meg volt elégedve. E nő úgy bánt vele, mintha anyja lett volna, sokszor elmesélte neki, mit tett a másik asszonnyal, bizony Victoire anyó semmi fájdalmat sem mutatott.

E nő gondoskodott ruházatáról, ha utazott, soha sem bocsátotta volna meg magának, hogy másik szemére hanyatta volna, hogy emberét nem jól gondozza.

— Az mindegy — mondá Roubaud — öntől mégsem szép. Feleségem, kinek az ön neje dajkája volt, egyszer majd megmossa az ön fejét.

Elhallgatott, mert egy természetes asszony-ságot látott előlépni. Philomene Sauvagnat volt ez, a raktárfőnök testvére. Ez a hölgy egy év óta tartalék-felesége volt Pecqueux-nek. Valószínű, hogy előzőleg diskurálgattak együtt a waggonok között és csak akkor osszlottak el, midőn az alinspektort jönni látták. A nő 33 éve daczára még jól nézett ki. A rossz nyelvek azt beszélték róla, hogy issik az asszonyság. Nem volt egyetlen hivatalnok sem az állomás területén, a ki legalább egyszer meg ne látogatta volna őt abban a kis házában ott a fűtőház mellett, melyben fivérével lakott. Fivérének egy pocsakos embernek, ki mint tisztviselő fogymet tartó, fellebbvalói által becsült ember volt, elég kellemetlensége volt e látogatások miatt és többször fenyegették őt áthelyezéssel. És hogy ilyen körülmények között magánál tartotta nővérét mégis, azt családi tekintetéből cselekedte, a mi azonban nem akadályozta őt abban, hogy minden viszony kesdésénél úgy el ne verje nővérét, hogy az félhalottként nyult el a földön. E nő és Pecqueux között szerelmi viszony keletkezett, melylyel mindketten szörnyen meg voltak elégedve; végre valahára a többi között megelégedetten nyugvék meg, míg Pecqueux örült, hogy kővér felesége mellé egy másik soványabbat sorakoztathatott.

Most már nem kell ilyet tovább keresgélnie, mondá néha tréfásan. Severine éppen e miatt szakított Philoménevel, mert azt hitte, hogy Viktoire ellenében hibás. Büszke természete már régebben elidegenítette őt e nőtől, most azonban már nem is üdvözölte.

— Bánom is én, Pecqueux, szokta mondani Philomene. Én megyek, mert látom, hogy feleséged érdekében Roubaud ur prédikációt akar tartani, még pedig a saját felesége nevében.

— Csak maradj, hiszen ő csak tréfál, mondá a fűtő nevetve.

— Nem, köszönöm. El kell vinnem Lebleu asszonynak ezt a két frissen tojt tojtást, melyet megígértem neki.

Ezt a nevet keményen mondta ki, mert tudta, minő feszült viszony volt közöttük és az alinspektor felesége között. Jónak látta a pénztárosnővel lenni jól, hogy a másikat jobban bosszanthassa.

(Folyt. köv.)

VASUTI MENETREND.

Érvényes 1892 október 1-től.

Menetrend a Nagy-Kikinda—nbecskereki vasútvonalon

		3512	3514	3502
		v. v.	v. v.	sz. v.
		I. II. III. osztály		
Nagy-Kikinda—Nagy-Becskek.	Budapest ind.	6.30	8.25	2.35
	Temesvár	9.50	11.30	4.00
Nagy-Kikinda	"	3.05	4.05	7.20
Karlova	"	4.09	4.46	8.04
Beodra	"	4.28	4.57	8.19
Török-Becse—Aracs	"	5.36	5.36	9.02
Kumán	"	6.06	5.56	9.22
Melencze	"	6.40	6.15	9.43
Ellemér	"	7.09	6.34	10.01
Nagy-Becskek.	"	7.33	6.51	10.18
Versecz	érk.	11.59	—	—

		3501	3511	3518
		sz. v.	v. v.	v. v.
		I. II. III. osztály		
Nagy-Becskek—Nagy-Kikinda	ind.	5.50	12.00	7.29
Nagy-Becskek	"	6.08	12.21	7.44
Ellemér	"	6.30	12.51	8.16
Melencze	"	6.46	1.11	8.37
Kumán	"	7.14	1.49	9.19
Török-Becse—Aracs	"	7.45	2.29	10.04
Beodra	"	7.56	2.42	10.23
Karlova	"	8.36	3.30	11.13
Nagy-Kikinda	érk.	—	5.29	4.24
	Temesvár	1.20	—	7.10
	Budapest	—	—	—

Menetrend a Torontál helyi érdekű vasutak vonalain

		3647*	3601	3611
		v. v.	sz. v.	v. v.
		I. II. III. o.		
Versecz—Nagy-Becskek.	Temesvár ind.	—	—	12.00
Versecz	"	5.50	2.20	—
Versecz-Rét	"	5.57	2.25	—
*Temes-Paulis	"	6.03	2.32	—
Bethlen-Tanya	"	6.11	2.42	—
*Szivattyutelep	"	6.28	2.58	—
*London-Tanya	"	6.29	3.04	—
Nagy-Margita	"	6.37	3.13	—
Zichyfalva	"	6.49	3.25	—
Györgyháza	"	7.01	3.40	—
Szécsénfalva	"	7.16	3.57	—
Ó-Lécz	"	7.24	4.07	—
Kanak	"	7.33	4.19	—
Bóka	"	7.49	4.38	—
Szécsány	érk.	8.00	4.52	—
	Párdány l. alul.	—	—	—
Szécsány	ind.	4.01	3.10	5.07
Szárca	"	4.27	3.24	5.34
*Lajosmajor	"	4.41	3.37	5.37
*Pusztá-Kenderes.	"	4.50	3.43	5.46
Lázárföld	"	5.01	3.51	5.57
Nagy-Becskek-Bégapart	"	5.32	4.15	6.21
Nagy-Becskek	"	—	—	6.35
Nagy-Kikinda	"	8.36	—	11.13
Budapest	"	1.20	—	7.10
Temesvár	érk.	—	—	4.24

		3602	3612
		sz. v.	v. v.
		1., 2., 3. o.	
Nagy-Becskek—Versecz.	Budapest ind.	6.30	—
	Temesvár	9.50	—
Nagy-Becskek	"	8.15	—
Nagy-Becskek-Bégapart	"	8.22	4.10
Lázárföld	"	8.50	4.43
*Pusztá-Kenderes	"	8.56	4.51
*Lajosmajor	"	9.2	4.59
Szárca	"	9.16	5.23
Szécsány	érk.	9.29	5.38
Szécsány	ind.	9.44	5.53
Bóka	"	9.57	6.08
Kanak	"	10.14	6.28
Ó-Lécz	"	10.33	6.40
Szécsénfalva—Ráros—Istvánvölgy	"	10.32	6.57
Györgyháza	"	10.42	7.11
Zichyfalva	"	10.54	7.36
Nagy-Margita	"	11.09	7.55
*London-Tanya	"	11.18	8.04
*Szivattyutelep	"	11.26	8.13
Bethlen-Tanya	"	11.39	8.27
*Temes-Paulis	"	11.47	8.37
Versecz-Rét	"	11.55	8.46
Versecz	érk.	11.59	8.50
	Temesvár	3.16	—

		3702	3712
		v. v.	v. v.
		II. III. o.	
Szécsány—Párdány.	ind.	9.34	5.48
Módos	"	9.56	6.15
*Fény	"	10.07	6.27
Párdány	érk.	10.18	6.39

		3713	3711
		v. v.	v. v.
		II. III. o.	
Párdány	ind.	7.00	3.50
*Fény	"	7.13	4.03
Módos	"	7.27	4.18
Szécsány	érk.	7.50	4.41

Az éjjeli órák — esti 6 órától fogva reggeli 5 óra 59 percig — a percek számjegyeinek aláhuzása által (6.00—5.59) vannak megjelölve.

A *gal jelzett állomásokon a vonat csak feltételeken fel- vagy leszállás végett áll meg.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájjer Lajos.
Főmunkatárs: Jurkovic Aladár.

H i r d e t é s e k.

2819. kig. sz. 1892.

(492—2.1)

Árverési hirdetmény.

Mokrin község képviselőtestületének folyó hó 5-én 254. szám alatt kelt határozata alapján közhírré tétetik, hogy a község tulajdonát képező

nagy vendéglő

és melléképületei

az abban lévő magánlak és bolt kivételével

1893. évi január hó 1-től kezdve három egymásután következő évre,

nyilvános árverés útján

haszonbérbe kiadatik.

Az árverési határidő 1892. évi október 30-ik napjának délelőtti 11 órájára a községnél kiütetik, mire az árverelni szándékozók azzal értesítetnek, hogy a kikiáltási ár 600 frtnak megfelelő 10 százalék bánatpénz leteendő és hogy az árverési illetve bérleti feltételek naponta a hivatalos órákban a községi jegyzői irodában megtekinthetők.

Kelt Mokrinban, 1892. évi október hó 10-én.

Muzslai Lipót, Baderlicza Vasza,
h. jegyző. biró.

2820. kig. sz. 1892.

(491—2.1)

Árverési hirdetmény.

Alólirott község előjárósága részéről közhírré tétetik, hogy Mokrin község tulajdonát képező vásári jogából kifolyó

vásári vámszedési jog

1893. évi január hó 1-től 1895. évi december hó 31-ig

terjedő három évre, 1892. évi november hó 6-án délelőtti 9 órakor Mokrin község házában tartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek fog

haszonbérbe adadni,

melyre bérleti szándékozók ezennel meghivatnak.

A bérleti feltételek naponta a hivatalos órákban a jegyzői irodában megtekinthetők és a 600 forintban megállapított kikiáltási árnak 10 százalékát az árveréskor bánatpénz fejében lefizessen.

Kelt Mokrinban, 1892. évi október hó 10-én.

Muzslai Lipót, Baderlicza Vasza,
h. jegyző. biró.

5115. kig. szám 1892.

(487—2.2)

Pályázati hirdetmény.

Révaujfalú község mint erkölcsi testület tulajdonát képező, s a IV. és V. dunai rétöblözetben fekvő 2006 hold 795 □ ölnyi réttest felmérésére, határjelek helyreállítására és a felmért terület térképének szakszerű elkészítésére ezennel pályázat nyitattik.

Felhivatnak tehát mindazon okleveles mérnökök és földmérők, kik ezen munkát elvállalni óhajtják, hogy ajánlataikat folyó évi november hó 1-ig a község előjáróságánál nyújtsák be, hol a közelebbi feltételek is megtekinthetők és a község tulajdonát képező s teljesen jó-

karban lévő kataszteri térképek is — melyek az illető vállalkozóknak a felmérés ideje alatt is rendelkezésére fognak állani — betekinthetők.

Továbbá kerestetik egy ártézi-kut furásához is egy vállalkozó azon megjegyzéssel, hogy a község belterülete — hol a kut furandó lészen — 108 méter magasan fekszik.

Mindkét vállalkozó részére szükséges kézi és írás munkásokat a község fogja előállítani.

Révaujfalú, 1892. évi október hó 7-én.

Roskulecz,
jegyző.

Petkov,
biró.

H i r d e t é s e k

felvételnek

e lap kiadóhivatalában

Uri-utcza 276-4. szám alatt.

Nyomatott a kiadó Pleitz Fer. Pálnál Nagybecskereken.

Nagyb

Előfizet
Egész évre
Első évre
Negyedévre
Egy óra
Egyes

Kiadó
Pleitz Fer. P
dja Nagy
utca 276
előfizetések
küldésére va
lamlások

Magyar

Mond
ugy ami
része a
czimer
birodalm
tuli orsz
zalmi fér
bennülne
ami az
és nekün
magyar
Zágrább
ezzel az
belső és
Horvát
rálja a
tartozás
közötti v
vériesség
állapotho
országga
gyarorszá
hat lom
legvadab
tüntetés
tartja ug
tradiczió
országot,
hatlan fo
fészekké
hogy a r
zását kel
Azt a
nek köze

A „T

— A
Hát van
Becskeke
ki megtud
rető ember
keramitot
fel, az arad
és dolgozik
mával czig
szereti a k
szárad a cz
mire e sor
egy utcza
s mindazo
akad, (ped
S ebben
revoluczi
alatt felfe
nak be az
szent nevé
hét elején
kitörni. H
és Hirsch